168 óra interjú

2012.01.10-i szám

Meglepte az Alkotmánybíróság döntése?

Nem. Nincs véletlen, az a buták isten. Korrekt output született bornírt törvényhozási inputra. A reménytelen parlamenti erőlködésnek meg sem kellett volna történnie. A sumák próbálkozás megkapta méltó, oki kezelését. Az AB most megfelelt alkotmányos rendeltetésének: nem balos, hanem tökös döntést hozott. Ügyes is volt, december 28-án kiállt alapértékekért, rá egy hétre feltette az í-re a pontot. Kezelést mondtam: kihúzták a totális hatósági masíroztatás méregfogát. Bölcsességfogat nyilván nem találtak. Stumpf István előadó bíró koordinációjával európai szellemet is vittek a dologba. A közügyekben való részvétel alapjogát megvédték a szükségtelen farigcsálástól. Ezen túl vagy műhiba a patkóban vadbarmozni, vagy oldalt válthat a jelző. Még a jogalkotót is szembesítették önmaga hibáival, következetlenségével. Brávó!

-Az LMP szerint politikatörténeti fordulópontot jelentett az Alkotmánybíróság döntése. Ön szerint?

Feltétlenül. Hatását idővel lehet majd felmérni. Politika-történeti fordulat, pár példa! Eddig az AB mozgásterét kellett félteni, innentől a kormányerőké veszít súlyából és nívójából. Az AB hagyott fel nem használt patront is: a nemzetközi szerződésbe ütközés ilyen adu a talonban. Az Alaptörvény 2 friss elve, a közhatalom-megosztás és az alapjogi korlátozás fékje és ellensúlya működni kezdett. Rá kell számolni a 2/3-ra, bár K.O. nincs. Közhelyesen ez a vég kezdete.

-Vehetjük úgy: vereséget szenvedett ebben a Fidesz?

Közjogilag feltétlenül, stratégiailag biztosan, morálisan jócskán, politikailag, taktikailag szo-szo. A sebezhetetlenség, a főfőnök verhetetlensége megtört, de a kivételes taktikus nincs még legyőzve. Zakó van: bunda, mentség egy szál se, de alternatíva sem mutatkozik. Középen elgondolkodhatnak: jogvégzett döntnök hogy idézhet elő ekkora blamázst és pofont. A jog - lám - még a saját „pátens" is csak ennyire haszonelvű? Uniós összefüggésben (Strasbourg és Brüsszel) a miniszterelnöki öngól még rombolóbb.

-Tavaly év végén, miután az Alkotmánybíróság „megágyazott" a jelenlegi döntésének és megsemmisítette az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseit, Gulyás Gergely frakcióvezető-helyettes bejelentette: mivel az AB kifogásai formai jellegűek, a megsemmisített passzusok Alaptörvénybe emelésével megoldódik a probléma. Most viszont Rogán Antal azt mondja: tiszteletben tartják az AB döntését, vagyis nem lesz választási regisztráció. Ön szerint mi történhetett? Miért hátráltak meg?

Egy pillanatra képzeljük el, hogy Gulyás dr. ezt az egyetemen vizsgán mondja. Az indexét még

most is keresnék. Mindegy, hogy hittel vagy falból mond ilyeneket. Frakciótag pártpolitikus nem független, de az autonómia és az önbecsülés hiánya dermesztő.

-Mit jelenthet Rogán bejelentése az ön olvasatában: esetleg visszatérést egyfajta „unortodox”, de kvázi demokratikus rendszerhez?

Kétségbeesést, mákszemnyi meghasonlást talán hoz ez, mégis főleg a kudarc feldolgozásának a kínját jelenti. Újhitű meggyőződést, önvizsgálatot és elvhű korrekciót kár bele olvasni, korai lenne. A politikus végül a megfelelőt választja, ha előtte minden mást sikertelenül kipróbált.

-Végül is az Ab döntése mégis a demokráciát legitimálta, nem?

Nem végül is, hanem alapból. Kedvenc lapom se fanyalogjon, amikor a szívbajt hozzák rá(nk) pozitív fejleménnyel. A mai AB a legutóbbi 7 nap teljesítményéért elismerést érdemel. Ez nem menti a manyup-betlit, de mutat fair helytállást. Ha „sóhivataloztunk” vele kapcsolatban egykor, már csak közös érdekből is hajtsunk most fejet. Ez se jelentse a testületben ülő „orbaniták” felkenését, ám szolgáljon nekik minimum tanulnivalóval, tanulsággal. Elodázhatatlan és realizálható lesz a teljes AB-nél a függetlenség visszaállítása: mégse mindegy, hogy milyen mélyről kell lépni.

-Az Együtt2014 bejelentette, hogy utcára hívja a választóit, amennyiben mégis lesz választói regisztráció. Előfordulhat, hogy a kormányzati „meghátrálás” a további tömegdemonstrációktól való félelemből fakad?

Megeshet, hiszen az ERŐ már a civileknél van: a joguk és igazuk tudatában mind elszántabb, veszítenivalójukat maguk mögött hagyó diákoknál, polgároknál. Megtapasztalták a siker ízét, közös örömét, sőt a túloldal ürességét: a kezdeményezés náluk. Amint a megalázottak és a megrövidítettek tiltakozása összeér, a lényeg eldől.

-Egyes elemzők ugyanakkor már újabb trükköktől tartanak. Attól, hogy a kormány – az elmondottak ellenére - figyelmen kívül hagyja a döntést, és valahogy mégis bevezeti a választási regisztrációt. Az viszont az eddigi legegyértelműbb jelzés lenne arra, hogy a Fidesz nem kívánja betartani a demokrácia szabályait, vagyis teljesen kiiktatja a fékeket és ellensúlyokat. El tud képzelni egy ilyen forgatókönyvet?

Trükkök, kamu próbálkozások adják a kormányzás főmenüjét: várhatók ilyenek. Ha egy gárda a legjobb formáját futja, és az ennyi: nemigen tud váltani. Nincs adekvát, jogállami B-terv, mert normális A-terv sincs. Káoszba is fordulhatunk, a kamukrácia próbálkozhat elnyomó erőfitogtatással is. Jogi válaszom: egyes deliktumoknak rém hosszú az elévülési ideje.

-A választási regisztráció olyan bürokratikus akadályt jelent főleg a szegény falusi lakosság számára, hogy még ha buszos utakat szerveznek is a pártok a feliratkozási helyszínekre, akkor sem várható, hogy a nyolcmillió választásra jogosultból ötmilliónál több él majd a jogával. Ön szerint is a választók közel felét elriaszthatta volna az eljárás?

Nyilvánvalóan: ez lett volna a célja és az eredménye. Ám ez a szorongás, a hatalmi görcs jele. Demokratikus paradoxont is kiiktatni akartak. Habár több a manipulációval szédíthető egyszerű ember, mint a nagydoktor, ám sza(vazat)uk ugyanannyit ér, elvben a buta többség győzhet, de mégse így van. Az egész együttvéve nem ostoba.

-Már csak azért kérdezem, mert sok szakértő szerint is egyes rétegek távoltartása volt a cél. Ön szerint létezhet olyan forgatókönyv, hogy 2014-ig mégis bevezet a kormány valamilyen regisztrációhoz hasonló intézkedést, amellyel megvalósítható a szavazók közötti szelektálás?

Nem: más utat keresnek, van is már beüzemelve. Ez a barát-ellenség listák naprakészen tartása, bevetése. Ajtóról-ajtóra ment, megy a „buzdítás", s az eltanácsolás, a nyomásgyakorlás, válogatott módszerekkel. Szörnyű példa: egy idős nénit akarata ellenére elvittek szavazni. Miért nem hagyják békén? Hadd szokja az urnát! Nagy állami regiszter helyett sok kicsi, helyi van. A FIDESZ-barát szisztéma zöme változatlan: 1,5 millió vokssal megbundázható a nyerés. A Btk-beli választási deliktum tételt duplájára kéne emelni, és a felderítést profibbá tenni.

-Ön szerint miért tartja fontosnak a Fidesz, hogy a határon túli magyarok regisztrációs kötelezettsége megmaradjon?

Ezt az AB közjogilag helyesen okézta, a FIDESZ pedig csodafegyverként tekint e tömbre. Ám e körben az egyenlőség kritériuma sérül, sok baj lesz.

-A TASZ közleményében arra hívja fel a figyelmet, hogy az Alaptörvény továbbra is tartalmaz választói jogot korlátozó rendelkezéseket. Ez nyilvánvalóan ellenkezik az uniós normákkal, az AB mégsem nyilváníthatja alkotmányellenesnek az alkotmányt. Léteznek eszközök – akár most, akár a

következő ciklusban – a nyilvánvalóan antidemokratikus alkotmányi rendelkezések megváltoztatására? Melyek azok az eszközök?

A TASZ talán itt túlzó igényt formál. Igaza van a választási, szervezeti bebetonozódásokban. Ám a Római Egyezményt gondozó strasbourgi ítélkezés enged természetes korlátokat. A választójog demokratizmusának növelése jó cél, pl. a nagykorúság 18 éve nem szentírás. Mégse gondolnám, hogy a Csillag életfogytosait a közügyek alakítóivá kellene avatni.

Annyi történt egy hét alatt, hogy közjogilag eljöttünk a bóvli-besorolástól. Becsüljük meg, vigyázzunk rá!